

PROGRAM FUNKCJONALNO – UŻYTKOWY

Opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dn. 2.09.2004r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno – użytkowego (Dz. U. nr 202, poz. 2072 z późniejszymi zmianami).

Nazwa Zamówienia

Program funkcjonalno – użytkowy dla inwestycji polegającej na modernizacji, przebudowie i rozbudowie budynku usługowego i remizy strażackiej.

Adres obiektu

Województwo Małopolskie
Powiat Wielicki
Gmina Niepołomice
Miejscowość Podłęże, dz. 712

Zamawiający

Gmina Niepołomice
Plac Zwycięstwa 13
32-005 Niepołomice

Autor opracowania

mgr inż. arch. Anna Taff-Czernik
Nr ewid. 203/2001

Nazwy i kody (CPV) grup, klas i kategorii

71320000-7 – usługi inżynierskie w zakresie projektowania robót
45000000-7 - Roboty budowlane
45400000-1- Roboty wykończeniowe w zakresie obiektów budowlanych
45450000-6 - Roboty wykończeniowe, pozostałe
45310000-3 – Roboty instalacyjne elektryczne
45330000-9 – Roboty instalacyjne wodno – kanalizacyjne i sanitarne
45233250-6 – Roboty w zakresie nawierzchni z wyjątkiem dróg

Data opracowania : 10.2015.

JEDNOSTKA PROJEKTOWA: FIRMA PROJEKTOWA „PLAN” S.C.
UL.KOCHANOWSKIEGO 11A, 32-020 WIELICZKA
tel. 501-469-965, 501-152-188

SPIS ZAWARTOŚCI PROGRAMU FUNKCJONALNO-UŻYTKOWEGO

CZĘŚĆ OPISOWA	3
1 Opis ogólny przedmiotu zamówienia	3
1.1. Wykaz obiektów i robót realizowanych w ramach planowanego przedsięwzięcia	3
1.2. Zakres przedsięwzięcia – przedmiot zamówienia	4
1.3. Charakterystyczne parametry określające wielkość obiektu i zakres robót budowlanych	3
1.4. Aktualne uwarunkowania wykonania przedmiotu zamówienia	7
1.5. Ogólne właściwości funkcjonalno-użytkowe	7
2. Wymagania Zamawiającego w stosunku do przedmiotu zamówienia	8
2.1. Ogólne wymagania projektowe	8
3. Warunki wykonania i odbioru prac projektowych	8
3.1. Zakres prac wg Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)	8
3.2. Zakres prac projektowych	9
3.3. Warunki wykonania i odbioru prac projektowych	9
4. Warunki wykonania i odbioru robót budowlanych	10
4.1. Zakres robót wg Wspólnego słownika Zamówień (CPV)	10
4.2. Wymagania ogólne	10
4.3. Wymagania dotyczące organizacji robót budowlanych	11
4.4. Wymagania dotyczące właściwości wyrobów i materiałów budowlanych oraz urządzeń	12
4.5. Wymagania dotyczące sprzętu i maszyn i urządzeń budowlanych	13
4.6. Wymagania dotyczące środków transportu	13
4.7. Wymagania dotyczące wykonania robót	14
4.8. Dokumentacja budowy	14
4.9. Wymagania dotyczące obmiaru robót	15
4.10. Odbiory	16
4.11. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i towarzyszących	18
4.12. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót	19
4.13. Ochrona przeciwpożarowa w czasie wykonywania robót	19
4.14. Ochrona własności publicznej i prywatnej	19
4.15. Bezpieczeństwo i higiena pracy przy wykonywaniu robót	20
4.16. Stosowanie się do przepisów prawa	20
4.17. Dokumenty odniesienia	20
CZĘŚĆ INFORMACYJNA	22
CZĘŚĆ GRAFICZNA	25

CZEŚĆ OPISOWA

1.Opis ogólny przedmiotu zamówienia.

Przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i realizacja inwestycji obejmującej modernizację, przebudowę i rozbudowę istniejących budynków : usługowego i remizy strażackiej w Podłężu.

Niniejszy Program Funkcjonalno-Użytkowy opracowano w oparciu o przyjętą przez Zamawiającego koncepcję architektoniczną inwestycji wraz z zagospodarowaniem terenu działki nr 712 w Podłężu, Gmina Niepołomice.

Wszelkie zaproponowane rozwiązania materiałowe i technologiczne należy traktować jako alternatywne do innych spełniających te same funkcje i normy.

1.1. Wykaz obiektów i robót realizowanych w ramach planowanego przedsięwzięcia.

W ramach Programu Funkcjonalno-Użytkowego realizowane będą następujące obiekty i roboty budowlane:

- przebudowa z rozbudową budynku remizy obejmująca wykonanie w poziomie parteru : trzech stanowisk garażowych z drzwiami otwieranymi za pomocą sterowników, dwóch szatni wraz z pomieszczeniami sanitarnymi, kotłowni/suszarni wraz z szybem (w wieży) umożliwiającym suszenie węży, warsztatu/pom.gospodarczego i klatki schodowej prowadzącej na poddasze mieszczące : biuro, salę rekreacyjną, pomieszczenia sanitarne i socjalne. Budowa obejmuje wykonanie wewnętrznych instalacji wod.-kan., cwu i p.poż, gazu, c.o. , energii elektrycznej, teletechnicznej i komputerowej. Do budynku należy doprowadzić wszystkie media. Przed rozpoczęciem budowy należy wykonać rozbiórkę istniejących garaży i masztu z sygnalizatorem. Nowy sygnalizator elektroniczny (syrena alarmowa) przymocowany będzie do projektowanej wieży, pod dachem. Dodatkowo należy przewidzieć montaż masztu dla zamocowania kilku anten telekomunikacyjnych.

- remont i rozbudowa budynku usługowego obejmująca rozbiórkę ganku wejściowego, wzmocnienie istniejących fundamentów i murów poprzez podbicie i przemurowania, wykonanie dodatkowych otworów w ścianach wewn. i zewn., rozbudowę budynku o zadaszenie nowych schodów wejściowych oraz tarasu blachą dachówkową na konstrukcji drewnianej, remontu z wymianą podłóg i posadzek, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, malowanie, wykończenie ścian w pomieszczeniach mokrych płytkami ceramicznymi, przebudowę z rozbudową wewnętrznych instalacji wod.-kan., gazu (wraz z kotłem z zamkniętą komorą spalania), energii elektrycznej i wyposażenia instalacyjnego, przewodów wentylacyjnych i spalinowego oraz remont podłóg i sufitów podwieszanych wraz z dociepleniem strychu. Ściany zewnętrzne budynku należy docieplić np. styropianem i wykończyć tynkiem cienkowarstwowym.

- zagospodarowanie terenu obejmujące wykonanie utwardzeń dojazdów i dojazdów do budynków z asfaltu lub kostki betonowej, z wykorzystaniem istniejącego utwardzenia żwirowego, likwidację zbiornika szczelnego na ścieki, wykonanie przyłączy: wody wraz z hydrantem zewnętrznym, kanalizacji, gazu i energii elektrycznej do budynku remizy oraz oświetlenia terenu, ogrodzenia wraz z dwoma bramkami i bramami wjazdowymi od strony południowej oraz bramką wejściową od strony północnej, trzech masztów flagowych oraz uporządkowanie terenu inwestycji i zasianie trawy w miejscach nieutwardzonych.

- uzyskanie wszelkich wymaganych pozwoleń, decyzji, uzgodnień, opracowanie instrukcji

i innych dokumentów niezbędnych do poprawnego funkcjonowania przedmiotu zamówienia

- **wszelkie inne działania** niezbędne do przejęcia zrealizowanego zakresu przez Zamawiającego.

1.2. Zakres przedsięwzięcia – przedmiot zamówienia.

W zakres planowanego przedsięwzięcia wchodzi :

- opracowanie projektu wstępnego
- opracowanie dokumentacji projektowej (projekt budowlany i wykonawczy) wraz z uzyskaniem wszelkich wymaganych pozwoleń do przeprowadzenia inwestycji
- budowa obiektów i towarzyszącej infrastruktury
- dostawa urządzeń technologicznych i niezbędnego wyposażenia
- rozruch urządzeń i szkolenie pracowników
- uzyskanie zezwolenia na użytkowanie i przekazanie obiektów Zamawiającemu

1.3. Charakterystyczne parametry określające wielkość obiektów i zakres robót budowlanych

1.3.1. Zagospodarowanie działki

Powierzchnia zabudowy budynku remizy	218.94m ²
Powierzchnia zabudowy budynku usługowego	121.80m ²
Powierzchnia utwardzeń	490.00m ²
Powierzchnia użytkowa budynku remizy	362.35m ²
Powierzchnia użytkowa budynku usługowego	94.24m ²
Kubatura budynku remizy	1979.50m ³
Kubatura budynku usługowego	692.30m ³
ilość istniej. miejsc postojowych	4
ilość osób	ok.30 w remizie + 20 w bud. usług.

1.3.2. Budynek Remizy Strażackiej i Usługowy

Wszystkie pomieszczenia posiadają doświetlenie światłem dziennym przez projektowane i istniejące okna. Wysokość pomieszczeń parteru remizy wynosi 4,25m a poddasza średnio 3.39m. Istniejąca wysokość pomieszczeń parteru w budynku usługowym wynosi 2.6-2.71m. W toaletach należy zapewnić ciepłą i zimną wodę wraz z regulacją mieszania ciepłej wody. Przy umywalkach przewiduje się dozowniki z mydłem, ręczniki jednorazowego użytku oraz kosze.

Kąciki porządkowe w wc i warsztacie/pomieszczeniu gospodarczym należy wyposażać w zamykane szafy na sprzęt i środki czystości oraz zlewy gospodarcze zamontowane ok. 50cm nad podłogą.

Obiekty należy wyposażać w apteczkę z podstawowymi środkami opatrunkowymi. Przy drzwiach garażowych remizy zamontować wewnętrzny hydrant pożarowy.

1.3.3. Projektowane elementy budowlane:

Uwaga: Materiały budowlane winny odpowiadać atestom technicznym.

Roboty budowlane powinny być wykonane zgodnie z zasadami sztuki budowlanej oraz obowiązującymi przepisami i normami.

Wszelkie zaproponowane rozwiązania materiałowe i technologiczne należy traktować jako alternatywne do innych spełniających te same funkcje i normy.

1.3.3.1. Fundamenty - ławy żelbetowe z betonu żwirowego klasy C16/20(B20)
- według projektu konstrukcyjnego

1.3.3.2. Ściany zewnętrzne – pustaki ceramiczne gr 25cm+styropian gr. 20cm
mocowany na zakładkę + tynk cienkowarstwowy

1.3.3.3. Ściany wewnętrzne – pustaki ceramiczne gr 25cm i cegła ceramiczna gr.12cm

1.3.3.4. Kominy – systemowe . Dostęp do kominów : stopnie i ławy kominiarskie

1.3.3.5. Stropy – monolityczne płyty żelbetowe według projektu konstrukcyjnego

1.3.3.6. Nadproża – monolityczne, żelbetowe - według projektu konstrukcyjnego

1.3.3.7. Schody – monolityczne, żelbetowe - według projektu konstrukcyjnego.
Balustrada o wysokości min. 1.1m.

1.3.3.8. Dach – wielospadowy (kąt nachylenia dostosować do wymogów Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego) o konstrukcji drewnianej zabezpieczonej środkami grzybobójczymi i ogniochronnymi. Krycie dachu blachą dachówkową.

1.3.4. Izolacje:

1.3.4.1. Przeciwwilgociowa – należy dostosować do istniejących warunków wilgotnościowych gruntu i poziomu wody gruntowej.

Dla gruntów mało wilgotnych przyjęto:

- pozioma ścian fundamentowych i podłóg na gruncie – 2xpapa zgrzewana termicznie. Izolację poziomą wywinąć po zewnętrznej stronie ściany min. 35cm nad poziom terenu.
- pionowa ścian fundamentowych – dostosowana pod styropian, dyspersyjna masa asfaltowo-kauczukowa.

1.3.4.2. Termiczna – styropian gr. 20cm dla ścian i dla ścian fundamentowych, wełna mineralna dla stropów i stropodachu.

1.3.4.3. Akustyczna – w stropie między parterem a poddaszem – styropian lub wełna mineralna twarda

1.3.5. Wykończenie wewnętrzne:

1.3.5.1. Podłogi i posadzki

- sala rekreacyjna i biuro – pane podłogowe lub parkiet drewniany
- warsztat i stanowiska postojowe – posadzka przemysłowa epoksydowa
- pozostałe pomieszczenia – posadzki z materiałów nietoksycznych o powierzchniach gładkich, antypoślizgowych, zmywalnych, nienasiąkliwych i odpornych na działanie środków dezynfekcyjnych np. płytki ceramiczne

1.3.5.2. Tynki i okładziny

- ściany murowane i stropy – tynki cementowo-wapienne
- pomieszczenia sanitarne, kotłownia, pom.gosp. - płytki ceramiczne do wysokości 2.0m. Powyżej tej wysokości farba łatwozmywalna.

1.3.5.3. Malowanie – farby łatwozmywalne.

1.3.5.4. Stolarka wewnętrzna – typowa, drewniana

1.3.5.5. Przegrody w sanitariatach – systemowe z płyt laminowanych, odpornych na wilgoć

1.3.5.6. Parapety z PCV lub drewna

1.3.6. Wykończenie zewnętrzne:

1.3.6.1. Stolarka zewnętrzna - PCV

1.3.6.2. Tynki i okładziny

- tynki akrylowe lub mineralne cienkowarstwowe
- cokoły – płytki klinkierowe na zaprawie mrozoodpornej i wodoszczelnej wzmocnionej siatką poliestrową do wysokości 50cm nad poziomem terenu

1.3.6.3. Opaski wokół budynku, utwardzenia dojeżdż i dojazdów z kostki betonowej na podsypce z piasku i żwiru w przestrzeni między krawężnikami betonowymi

1.3.6.4. Rynny i rury spustowe – system rynnowy z tworzywa sztucznego

1.3.6.5. Parapety z blachy powlekanej.

1.3.6.6. Należy zaprojektować i wykonać podświetlane logo i napis „O.S.P. w Podłężu”

1.3.7. Wentylacja. W budynku zastosowano tradycyjny system wentylacji grawitacyjnej nawiewno-wywiewnej. Dla jej prawidłowego działania należy zapewnić:

- dopływ powietrza zewnętrznego przez okna rozwieralno-uchylne i drzwi zewnętrzne lub nawiewniki powietrza zamontowane w ościeżnicy lub ścianie zewnętrznej
- odpływ przez kominowe kanały wentylacyjne
- w toaletach, garażach i pom. poddasza zaleca się montaż wentylatorów z automatyką zapewniającą odpowiednią wymianę powietrza oraz dodatkowe przewietrzanie pomieszczeń.
- stanowiska samochodowe w garażach należy wyposażyć w indywidualne odciągi spalin

1.3.8. Instalacje wewnętrzne

- wodna i p.poż, dodatkowo montaż hydrantu wewnątrz garażu do tankowania samochodów
- kanalizacji sanitarnej i opadowej
- c.o. i c.c.w. w oparciu o kotłownię gazową i instalację solarną (w pomieszczeniu kotłowni należy przewidzieć zainstalowanie pralki i grzejników ręcznikowych lub

nawiewowych do suszenia ubrań)

- gazowa
- elektryczna i teletechniczna
- montaż monitoringu i alarmu – funkcję centrali pełnić może system powiadamiania straży.
- montaż włącznika do syreny alarmowej przy drzwiach wejściowych w widocznym miejscu
- instalacja powietrzna do podtrzymania ciśnienia w układach hamulcowych w samochodach.
- montaż systemu ładowania i utrzymywania napięcia w samochodach pożarniczych (SYSTEM SZYBKI WYJAZD)

1.3.9. Przyłącza do budynku. Dla zasilenia budynku zaprojektować i wykonać przyłącza wody, kanalizacji, gazu, energetyczne i teletechniczne w oparciu o uzyskane warunki techniczne.

1.3.9.1. Przyłącz energii elektrycznej. Obiekt powinien posiadać zasilanie podstawowe i rezerwowe. Planowany przydział mocy wynosi ok. 30-35kW. W obiekcie należy przewidzieć odpowiednią ilość rozdzielnic dla zasilania poszczególnych obwodów, w tym także myjnię.

1.3.9.2. Przyłącz wody. Średnie dobowe zapotrzebowanie na zimną wodę - ok. 0.75m³/dobę, maksymalne godzinowe zapotrzebowanie na zimną wodę - ok. 0.47dm³/s.

1.3.9.3. Przyłącz gazu. Przewidywane roczne zapotrzebowanie na gaz - ok. 9,5 tys. m³/rok, maksymalna godzinowa możliwość odebrania paliwa gazowego - ok. 3.98m³/h, kocioł gazowy jednofunkcyjny o mocy ok. 35kW.

1.3.10. Wyposażenie obiektu w urządzenia i meble. Obiekt należy wyposażać we wszystkie meble i urządzenia, które są niezbędne do uzyskania pozwolenia na użytkowanie i jego prawidłowego funkcjonowania.

1.3.11. Mała architektura

- oświetlenie zewnętrzne sterowane przy pomocy czujników zmierzchowych i zegara
- w bezpośrednim otoczeniu budynku zaprojektować ławki, kosze, stojaki na rowery

1.4. Aktualne uwarunkowania wykonania przedmiotu zamówienia.

- sąsiedztwo zabudowy mieszkaniowej osób prywatnych
- konieczność wykonania badań geologicznych i hydrologicznych z uwzględnieniem lokalizacji działki
- lokalizacja istniejących sieci wody, kanalizacji gazu i energii elektrycznej na terenie inwestycji

1.5. Ogólne właściwości funkcjonalno-użytkowe obiektu

Realizacja obiektu powinna uwzględniać możliwe do zastosowania energooszczędne środki techniczne i technologiczne oraz ograniczenie niekorzystnego oddziaływania na środowisko (emisji spalin, hałasu, odpadów), zarówno na etapie budowy jak i użytkowania.

Obiekt, wszystkie jego elementy wraz ze związanymi z nim urządzeniami i wyposażeniem, należy zaprojektować i zbudować w sposób zapewniający spełnienie wymagań dotyczących bezpieczeństwa konstrukcji, pożarowego, użytkowania, warunków sanitarno-higienicznych i zdrowotnych oraz ochrony środowiska, ochrony przed hałasem i drganiami, oszczędności energii, odpowiedniej izolacyjności cieplnej i akustycznej przegród oraz warunków użytkowych zgodnych w przeznaczeniu obiektu, w szczególności w zakresie: zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną oraz, odpowiednio do potrzeb, w energię ciepłą, przy założeniu efektywnego wykorzystania tych czynników (kotłownia na paliwo ekologiczne, energia słoneczna, rekuperacja) oraz usuwania ścieków, wody opadowej i odpadów, możliwości utrzymania właściwego stanu technicznego, odpowiednich warunków bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również niezbędne warunki do korzystania z obiektu przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich. Obiekt należy przystosować dla osób niepełnosprawnych m.in. w następujący sposób:

- zapewnić wydzielone i oznakowane miejsce postojowe
- zastosować na schodach zewnętrznych i wewnętrznych urządzenie umożliwiające dostęp osób niepełnosprawnych do pomieszczeń zlokalizowanych na piętrze (np. platforma przyschodowa, schodołaz)

2. Wymagania Zamawiającego w stosunku do przedmiotu zamówienia.

2.1. Ogólne wymagania projektowe.

Dokumentacja projektowa powinna spełniać wymagania Programu Funkcjonalno-Użytkowego, odpowiednich Norm, Warunków Technicznych i Prawa Budowlanego. Roboty budowlane powinny być zaprojektowane i wykonane zgodnie ze sztuką budowlaną i wymaganiami Zamawiającego.

Należy przyjąć rozwiązania zapewniające prostą, niezawodną eksploatację przedmiotu zamówienia, w maksymalnie długim czasie, po najniższych kosztach eksploatacji.

Dokumentacja projektowa winna być wykonana z należytą starannością, przez wykwalifikowanych projektantów posiadających odpowiednie uprawnienia budowlane. Projekt budowlany musi być uzgodniony z właściwymi terenowo instytucjami w tym z rzeczoznawcą do spraw zabezpieczeń p.poż.

Na podstawie uzgodnionego projektu budowlanego Wykonawca uzyska pozwolenie na budowę umożliwiające rozpoczęcie realizacji przedsięwzięcia.

Wszystkie zastosowane materiały i wyroby winny spełniać wymogi ochrony p.poż., posiadać niezbędne atesty i certyfikaty oraz być dopuszczone do stosowania w budownictwie.

2.1.1. Wymagania architektoniczne

Wysoki standard wykończenia wewnętrznego i zewnętrznego z użyciem materiałów nowoczesnych o dużej trwałości, walorach estetycznych i użytkowych oraz o wysokiej klasie odporności ogniowej. Wewnętrzny układ komunikacji uwzględniać powinien zasady bezpieczeństwa i czytelność kierunków ruchu. System identyfikacji przestrzennej umożliwiać powinien łatwą orientację w przestrzeni obiektu.

2.1.2. Wymagania dotyczące instalacji elektrycznej

Zastosowane materiały i rozwiązania instalacyjne powinny zapewnić najwyższy stopień bezpieczeństwa pożarowego, bezawaryjność i trwałość przy jednoczesnej prostocie i niskich kosztach obsługi i konserwacji.

2.1.2.1. Instalacja i urządzenia elektryczne powinny zapewniać dostarczanie energii elektrycznej o odpowiednich parametrach technicznych, stosownie do potrzeb użytkowych, ochronę przed porażeniem, przepięciami łączeniowymi i atmosferycznymi, powstaniem pożaru, ochronę przed emisją drgań i hałasu, powyżej dopuszczalnego poziomu oraz przed szkodliwym oddziaływaniem pola elektromagnetycznego.

2.1.2.1. W obiekcie należy przewidzieć:

- samoczynny system oświetlenia awaryjnego
- instalację elektryczną siły i światła
- instalacje sygnalizacji pożaru, ewakuacji i dozoru bezpieczeństwa
- instalację oświetlenia terenu
- instalację telefoniczną
- sieć komputerową

3. Warunki wykonania i odbioru prac projektowych.

3.1. Zakres prac według Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)

74232000	Usługi inżynierskie w zakresie projektowania
74840000	Specjalne usługi projektowe
74843000	Usługi towarzyszące usługom projektowym

3.2. Zakres prac projektowych obejmuje dokumentację projektową wykonaną zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dn.2.09.2004. (z późniejszymi zmianami) w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej i specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych.

3.2.1. Dokumentacja projektowa

- projekt budowlany
- projekty przyłączy
- projekty wykonawcze
- projekty dotyczące wyposażenia technologicznego obiektu, wraz ze specyfikacjami technicznymi wszelkich maszyn i urządzeń
- specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych
- wykazy opracowań dokumentacji projektowej
- przedmiar robót budowlanych
- wszelkie inne projekty i opracowania wymagane przepisami prawa

3.3. Warunki wykonania i odbioru prac projektowych.

3.3.1. Dokumentacja projektowa zostanie wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami techniczno-budowlanymi, programem funkcjonalno-użytkowym, zatwierdzonym przez Zamawiającego, koncepcją architektoniczną oraz wymaganymi przez przepisy prawa normami. Wykonawca zapewni sprawdzenie dokumentacji pod względem poprawności opracowania, kompletności i zgodności z przepisami techniczno-budowlanymi oraz obowiązującymi Polskimi Normami, przez osoby posiadające uprawnienia budowlane bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności lub rzeczoznawcę budowlanego.

3.3.2. W trakcie prac projektowych Wykonawca jest zobowiązany uwzględnić

w rozwiązaniach projektowych uwagi Zamawiającego i jego życzenia, o ile nie są sprzeczne z obowiązującymi przepisami i normami, sztuką budowlaną i programem funkcjonalno-użytkowym.

3.3.3. Dokumentacja projektowa zostanie sprzedana w sześciu egzemplarzach wykonanych techniką tradycyjną na nośniku papierowym, z czego dwa otrzyma Zamawiający, który otrzyma także jeden egzemplarz w formie elektronicznej na odpowiednim nośniku (CD). Dokumentacja projektowa winna być zaopatrzona w wykaz opracowań oraz pisemne oświadczenie, iż jest ona kompletna i wykonana z należytą starannością.

3.3.4. Poszczególne etapy prac projektowych oraz ujęte w nich rozwiązania muszą zostać zatwierdzone przez Zamawiającego. Przekazywanie prac projektowych odbywać się będzie na podstawie protokołu przekazania. Zatwierdzenie poszczególnych etapów prac projektowych jest równoznaczne z dokonaniem odbioru częściowego. Zamawiający zobowiązuje się do sprawdzenia i wniesienia ewentualnych uwag w ciągu 7 od dnia otrzymania danego etapy prac projektowych.

3.3.5. W trakcie realizacji inwestycji projektant zobowiązany jest do sprawowania nadzoru autorskiego, w szczególności do:

- stwierdzania w toku wykonywania robót zgodności realizacji z projektem
- uzgadniania możliwości wprowadzania rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie, zgłoszonych przez kierownika budowy lub inspektora nadzoru inwestorskiego. Rozwiązania wprowadzone w ramach nadzoru autorskiego Projektant ma obowiązek nanieść na dokumentację budowy znajdującą się u kierownika budowy oraz na jednym egzemplarzu Zamawiającego lub w razie potrzeby wykonać dokumentację projektową zamienną.

4. Warunki wykonania i odbioru robót budowlanych.

4.1. Zakres robót według Wspólnego Słownika Zamówień (CPV)

45000000	Roboty budowlane
45400000	Roboty wykończeniowe w zakresie obiektów budowlanych
45450000	Roboty wykończeniowe, pozostałe
45310000-3	Roboty instalacyjne elektryczne
45330000-9	Roboty instalacyjne wodno – kanalizacyjne i sanitarne
45233250-6	Roboty w zakresie nawierzchni z wyjątkiem dróg

4.2. Wymagania ogólne.

4.2.1. Wykonawca wykona obiekt z materiałów własnych zgodnie z dokumentacją projektową, zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi przepisami prawa, warunkami pozwolenia na budowę, Specyfikacją Istotnych Warunków Zamówienia, Programem funkcjonalno-użytkowym oraz koncepcją architektoniczną zatwierdzoną przez Zamawiającego.

4.2.2. Wykonawca zakupi i dostarczy materiały, konstrukcje, maszyny i urządzenia niezbędne do wykonania obiektu, oraz wykona wszystkie towarzyszące roboty, prace i czynności niezbędne do wykonania obiektu.

4.2.3. Wykonawca uzyska zezwolenia na zajęcie chodników i jezdni dla potrzeb budowy, zapewni utrzymanie dróg dojazdowych do terenu budowy w trakcie prac w należytym stanie technicznym, a w przypadku wykorzystania do realizacji inwestycji dróg już istniejących zapewni przez cały okres realizacji inwestycji ich utrzymanie w stanie nie gorszym niż przed rozpoczęciem prac.

4.2.4. Ustala się następujące etapy robót:

- wykonanie stanu „surowego zamkniętego” tj.: stanu „zerowego” konstrukcji nośnej wszystkich kondygnacji wraz z klatką schodową, stropami i dachem z pokryciem i odwodnieniem
- wykonanie stanu „wykończeniowego” tj.: ścian wewnętrznych, podłóg i posadzek, robót tynkarskich, malarskich i okładzinowych, wykończenia schodów, okien i drzwi wewnętrznych, izolacji termicznych i przeciwwilgociowych, instalacji wewnętrznych, elewacji, uzbrojenia terenu - instalacji zasilających w granicach inwestycji wraz z przyłączami
- dostawa i montaż urządzeń i elementów wyposażenia wnętrz, zagospodarowanie terenu w tym dojazdy, parkingi, tereny zielone i chodniki.

4.3. Wymagania dotyczące organizacji robót budowlanych.

4.3.1. Obowiązek uzyskania informacji o osnowie geodezyjnej oraz reperach spoczywa na Wykonawcy. Stabilizacja osnowy roboczej, roboczych reperów jak również ich zabezpieczenie do chwili odbioru robót spoczywa na Wykonawcy. Uszkodzone lub zniszczone znaki geodezyjne Wykonawca odtworzy i utrwali na własny koszt.

4.3.2. Wykonawca zapewni prowadzenie dokumentacji budowy w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami Prawa budowlanego.

4.3.3. Wykonawca zorganizuje i zapewni kierowanie budową w sposób zgodny z dokumentacją projektową i obowiązującymi przepisami w tym przepisami BHP, Planem Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia (BIOZ), a także zapewnieniu spełnienia warunków przeciwpożarowych określonych w obowiązujących przepisach.

4.3.4. Wykonawca wykona wszystkie prace wstępne potrzebne do zorganizowania zaplecza socjalno-technicznego i terenu budowy, doprowadzi instalacje niezbędne do jego funkcjonowania oraz wyposaży w odpowiednie obiekty drogi montażowe.

4.3.5. Wykonawca jest zobowiązany do doprowadzenia, przyłączenia wszelkich czynników i mediów energetycznych do zaplecza i placu budowy, takich jak: energia elektryczna, woda, odprowadzenie ścieków, teletechnika itp. Zabezpieczenie korzystania z w/w czynników i mediów energetycznych należy do obowiązków Wykonawcy i w pełni jest on odpowiedzialny za uzyskanie wszystkich warunków technicznych przyłączenia, dokonanie uzgodnień itp.

4.3.6. Wykonawca zabezpieczy i utrzyma warunki bezpiecznej pracy i pobytu osób wykonujących czynności związane z budową i nienaruszalność ich mienia służącego do pracy, a także zabezpieczy teren przed dostępem osób nieupoważnionych przez wykonanie trwałego ogrodzenia placu budowy. Wykonawca zapewni utrzymanie ładu i porządku na terenie budowy, a po zakończeniu robót usunięcie poza teren budowy

wszelkich maszyn, urządzeń i materiałów, a także tymczasowego zaplecza oraz pozostawienie całego terenu budowy i robót oraz terenów przyległych w stanie uporządkowanym.

4.3.7. Wykonawca zapewni ochronę mienia znajdującego się na terenie budowy w terminie od daty przejęcia terenu budowy do daty przekazania obiektu do użytkowania,

4.3.8. Wykonawca wykona we własnym zakresie i na swój koszt tablice informacyjne budowy, zgodne z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego, oraz niezbędne tablice ostrzegawcze i znaki drogowe. Tablice informacyjne i ostrzegawcze oraz znaki drogowe będą utrzymywane przez Wykonawcę w dobrym stanie przez cały okres realizacji robót.

4.3.9. Teren budowy winien być ogrodzony i oświetlony światłem sztucznym. Ogrodzenie winno być estetyczne i o wystarczającej trwałości. Wykonawca nie będzie umieszczał na ogrodzeniu i postawionych rusztowaniach żadnych reklam i tablic informacyjnych bez wcześniejszej pisemnej zgody Zamawiającego.

4.4. Wymagania dotyczące właściwości wyrobów i materiałów budowlanych oraz urządzeń

4.4.1. Wszelkie wyroby i materiały budowlane oraz urządzenia zastosowane przez Wykonawcę przy realizacji inwestycji, powinny odpowiadać, co do jakości wymagom dla wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie zgodnie z przepisami prawa budowlanego, a w szczególności zgodnie z art. 10 ustawy Prawo budowlane, jak i wymaganiom dokumentacji projektowej.

4.4.2. Atesty i certyfikaty jakości materiałów i urządzeń. Przed wykonaniem badań i jakości materiałów przez Wykonawcę, Zamawiający może dopuścić do użycia materiały posiadające atest producenta stwierdzający ich pełną zgodność z warunkami podanymi w dokumentacji projektowej i specyfikacjach technicznych. W przypadku materiałów, dla których atesty są wymagane przez specyfikacje techniczne, każda partia dostarczona do robót będzie posiadać atest określający w sposób jednoznaczny jej cechy. Produkty przemysłowe będą posiadać atesty wydane przez producenta, poparte w razie potrzeby wynikami wykonanych przez niego badań. Kopie wyników tych badań będą dostarczone przez Wykonawcę Zamawiającemu. Materiały posiadające atest, a urządzenia posiadające ważne legitymacje mogą być badane w dowolnym czasie. Jeżeli zostanie stwierdzona niezgodność ich właściwości ze specyfikacjami technicznymi to takie materiały i/lub urządzenia zostaną odrzucone.

4.4.3. Wykonawca zobowiązany jest przed wbudowaniem materiałów, uzyskać od Zamawiającego zatwierdzenie zastosowania tych materiałów przedkładając próbki oraz dokumenty wymagane ustawą Prawo budowlane.

4.4.4. Wykonawca zapewni odpowiednie oprzyrządowanie, potencjał ludzki oraz wymagane materiały do zbadania, na żądanie Zamawiającego, jakości wbudowanych materiałów i wykonanych robót, a także do sprawdzenia ilości zużytych materiałów.

4.4.5. Źródła uzyskania materiałów: co najmniej trzy tygodnie przed zaplanowanym wykorzystaniem jakichkolwiek materiałów i urządzeń przeznaczonych do robót Wykonawca przedstawi szczegółowe informacje dotyczące proponowanego źródła wytwarzania, zamawiania lub wydobywania tych materiałów i odpowiednie atesty, aprobaty, dopuszczenia oraz świadectwa badań laboratoryjnych oraz próbki do zatwierdzenia przez Zamawiającego. Zatwierdzenia pewnych materiałów z danego źródła nie oznacza automatycznie, że wszystkie materiały z danego źródła uzyskują zatwierdzenie. Wykonawca zobowiązany jest do udokumentowania, że materiały uzyskane z dopuszczonego źródła w sposób ciągły spełniają wymagania specyfikacji technicznych w czasie postępu robót. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za spełnienie wymagań ilościowych i jakościowych materiałów z jakichkolwiek źródeł. Wykonawca poniesie wszystkie koszty, a w tym: opłaty, wynagrodzenia i jakiegokolwiek inne koszty związane z dostarczeniem materiałów i urządzeń do robót.

4.4.6. Wszystkie odpowiednie materiały pozyskane z wykopów na terenie budowy lub z innych miejsc wskazanych w dokumentach umowy będą wykorzystane do robót lub odwiezione na odkład odpowiednio do wymagań umowy lub wskazań Zamawiającego. Humus i nadkład czasowo zdjęte z terenu wykopów, ukopów i miejsc pozyskania kruszyw będą formowane w hałdy i wykorzystane przy zasypce i rekultywacji terenu po ukończeniu robót. Wykonawca nie będzie prowadzić żadnych wykopów w obrębie terenu budowy poza tymi, które wynikają z dokumentacji projektowej. Eksploatacja źródeł materiałów będzie zgodna z wszelkimi regulacjami prawnymi obowiązującymi na danym obszarze.

4.4.7. Materiały nieodpowiadające wymaganiom zostaną przez Wykonawcę wywiezione z terenu budowy.

4.4.8. Przechowywanie i składowanie materiałów. Wykonawca zapewni, aby tymczasowo składane materiały, do czasu, gdy będą one potrzebne do robót, były zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwość do robót i były dostępne do kontroli przez Zamawiającego. Miejsca czasowego składowania będą zlokalizowane w obrębie terenu budowy zgodnie z projektem zagospodarowania terenu budowy i organizacji robót.

4.4.9. Wariantowe stosowanie materiałów. Jeśli dokumentacja projektowa przewiduje możliwość wariantowego zastosowania materiału w wykonywanych robotach, Wykonawca powiadomi Zamawiającego o swoim zamiarze co najmniej 3 tygodnie przed użyciem materiału, albo w okresie dłuższym, jeśli będzie to wymagane dla badań prowadzonych przez Zamawiającego. Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniony bez zgody Zamawiającego.

4.5. Wymagania dotyczące sprzętu, maszyn i urządzeń budowlanych.

4.5.1. Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót.

4.5.2. Sprzęt będący własnością Wykonawcy bądź wynajęty do wykonania robót ma być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy. Będzie on zgodny

z normami ochrony środowiska i przepisami dotyczącymi jego użytkowania. Wykonawca dostarczy Inwestorowi kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania, tam gdzie jest to wymagane przepisami.

4.6. Wymagania dotyczące środków transportu

- 4.6.1. Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i przewożonych materiałów.
- 4.6.2. Wykonawca stosować się będzie do ustawowych ograniczeń na oś przy transporcie materiałów i sprzętu na, i z terenu robót. Uzyska on wszelkie niezbędne zezwolenia od władz, co do przewozu nietypowych ładunków i w sposób ciągły będzie o każdym takim przewozie powiadamiał Zamawiającego.
- 4.6.3. Środki transportu nie odpowiadające warunkom dopuszczalnych obciążeń na osie mogą być użyte przez Wykonawcę pod warunkiem przywrócenia do stanu pierwotnego użytkowanych odcinków dróg publicznych na koszt Wykonawcy.
- 4.6.4. Wykonawca będzie usuwać na bieżąco, na własny koszt, wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych oraz dojazdach do Terenu Budowy.
- 4.6.5. Pojazdy lub ładunki powodujące nadmierne obciążenie osiowe nie będą dopuszczone na świeżo ukończony fragment budowy i Wykonawca będzie odpowiedzialny za naprawę wszelkich robót w ten sposób uszkodzonych.

4.7. Wymagania dotyczące wykonania robót

- 4.7.1. Wszystkie wykonane roboty będą zgodne z dokumentacją projektową i z innymi przepisami obowiązującymi. W przypadku zaistnienia rozbieżności Wykonawca nie może wykorzystywać błędów lub opuszczeń w dokumentacji, a o ich wykryciu winien natychmiast powiadomić Zamawiającego.
- 4.7.2. Przy wykonywaniu robót należy uwzględniać instrukcje producenta materiałów oraz przepisy związane i obowiązujące, w tym również te, które uległy zmianie lub aktualizacji. W przypadku istnienia norm, atestów, certyfikatów, instrukcji, aprobat technicznych, świadectw dopuszczenia nie wyszczególnionych dokumentacji projektowej i specyfikacjach technicznych, a obowiązujących, Wykonawca ma również obowiązek stosowania się do nich.
- 4.7.3. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za dokładne wytyczenie w planie i wyznaczenie wysokości wszystkich elementów robót z wymiarami i rzędnymi określonymi w dokumentacji projektowej. Następstwa jakiegokolwiek błędu spowodowanego przez Wykonawcę w wytyczeniu i wyznaczeniu robót zostaną poprawione przez Wykonawcę na własny koszt. Sprawdzenie wytyczenia robót lub wyznaczenia wysokości przez Zamawiającego nie zwalnia Wykonawcy od odpowiedzialności za ich dokładność.
- 4.7.4. Decyzje Zamawiającego dotyczące akceptacji lub odrzucenia materiałów

i elementów robót będą oparte na wymaganiach sformułowanych w Programie funkcjonalno-użytkowym i dokumentacji projektowej. Przy podejmowaniu decyzji Inwestor uwzględni wyniki badań materiałów i robót, rozrzuty normalnie występujące przy produkcji i przy badaniach materiałów, doświadczenia z przeszłości, wyniki badań naukowych oraz inne czynniki wpływające na rozważane kwestie.

4.8. Dokumentacja budowy

4.8.1. Dziennik budowy. Odpowiedzialność za prowadzenie dziennika budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa spoczywa na Wykonawcy. Zapisy w Dzienniku budowy będą wykonywane na bieżąco i będą dotyczyć przebiegu robót, stanu bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz technicznej i gospodarczej strony budowy. Każdy zapis w Dzienniku Budowy będzie opatrzony datą jego dokonania, podpisem osoby, która dokonała zapisu, z podaniem jego imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego. Zapisy będą czytelne, dokonane trwałą techniką, w porządku chronologicznym, bezpośrednio jeden pod drugim, bez przerw. Załączone do Dziennika Budowy protokoły i inne dokumenty będą oznaczone kolejnym numerem załącznika i opatrzone datą i podpisem Wykonawcy. Do Dziennika Budowy należy wpisywać w szczególności:

- datę przekazania Wykonawcy terenu budowy,
- uzgodnienie przez Zamawiającego harmonogramów robót,
- terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych elementów robót, przebieg robót, trudności i przeszkody w ich prowadzeniu, okres i przyczyny przerw w robotach,
- uwagi i polecenia Inspektora Nadzoru,
- daty zarządzenia wstrzymania robót, z podaniem powodu,
- zgłoszenia i daty odbioru robót zanikających, ulegających zakryciu, częściowych i końcowych odbiorów robót,
- wyjaśnienia, uwagi i propozycje Wykonawcy,
- stan pogody i temperaturę powietrza w okresie wykonywania robót podlegających ograniczeniom lub wymaganiom szczególnym w związku z warunkami klimatycznymi,
- zgodność rzeczywistych warunków geotechnicznych z ich opisem w dokumentacji projektowej,
- dane dotyczące czynności geodezyjnych (pomiarowych) dokonywanych przed i w trakcie wykonywania robót,
- dane dotyczące sposobu wykonywania zabezpieczenia robót,
- dane dotyczące jakości materiałów, pobierania próbek oraz wyniki przeprowadzonych badań z podaniem, kto je przeprowadził,
- wyniki robót poszczególnych elementów budowli z podaniem, kto je przeprowadził, inne istotne informacje o przebiegu robót,
- decyzje Zamawiającego
- uwagi, wnioski i zastrzeżenia projektanta w ramach sprawowania nadzoru autorskiego. Dopuszcza się prowadzenie Dziennika Nadzorów Autorskich, jako załącznika do Dziennika Budowy pod warunkiem każdorazowego odnotowania wpisu w tym ostatnim.

4.8.2. Księga obmiarów stanowi dokument pozwalający na rozliczenie faktycznego postępu każdego z elementów robót. Obmiary wykonywanych robót przeprowadza się w sposób ciągły w jednostkach przyjętych w przedmiarach robót i wpisuje do księgi obmiarów.

4.8.3. Pozostałe dokumenty budowy to w szczególności:

- pozwolenie na budowę,
- protokoły przekazania terenu budowy,
- umowy cywilno-prawne z osobami trzecimi i inne umowy cywilno-prawne,
- protokoły odbioru robót,
- protokoły z porad i ustaleń,
- korespondencja budowy

4.8.4. Przechowywanie dokumentów budowy. Dokumenty budowy będą przechowywane na terenie budowy w miejscu odpowiednio zabezpieczonym. Zaginięcie któregośkolwiek z dokumentów budowy spowoduje jego natychmiastowe odtworzenie w formie przewidzianej prawem. Wszystkie dokumenty budowy będą zawsze dostępne dla Zamawiającego i przedstawione do wglądu na jego życzenie.

4.9. Wymagania dotyczące obmiaru robót.

4.9.1. Obmiar robót będzie określać faktyczny zakres wykonywanych robót zgodnie z dokumentacją projektową, w jednostkach ustalonych w przedmiarze robót. Obmiaru robót dokonuje Wykonawca po pisemnym powiadomieniu przedstawiciela Zamawiającego o zakresie obmierzanego robót i terminie obmiaru, co najmniej na 3 dni przed tym terminem. Wyniki obmiaru będą wpisane do księgi obmiarów. Jakiegokolwiek błąd lub przeoczenie (opuszczenie) w ilościach podanych w przedmiarze robót lub gdzie indziej nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku ukończenia wszystkich robót. Błędne dane zostaną poprawione wg instrukcji Zamawiającego na piśmie.

4.9.2. Zasady określania ilości robót i materiałów. Długości i odległości pomiędzy wyszczególnionymi punktami skrajnymi będą obmierzone poziomo wzdłuż linii osiowej.

Jeśli specyfikacje techniczne właściwe dla danych robót nie wymagają tego inaczej, objętości będą wyliczone w m³ jako długość pomnożona przez średni przekrój.

m³ – wykopu oznacza objętość gruntu mierzoną w stanie rodzimym.

m³ – nasypu oznacza objętość materiału mierzoną po zagęszczeniu nasypu.

Ilości, które mają być obmierzone wagowo, będą ważone w tonach lub kilogramach zgodnie z wymaganiami specyfikacji technicznych.

4.9.3. Urządzenia i sprzęt pomiarowy. Urządzenia i sprzęt pomiarowy zostaną dostarczone przez Wykonawcę. Jeżeli urządzenia te lub sprzęt wymagają badań atestujących to Wykonawca będzie posiadać ważne świadectwa legalizacji. Wszystkie urządzenia pomiarowe będą przez Wykonawcę utrzymywane w dobrym stanie, w całym okresie trwania robót.

4.9.4. Czas i częstotliwość przeprowadzenia obmiaru. Obmiary będą przeprowadzone przed częściowym lub ostatecznym odbiorem odcinków robót, a także w przypadku występowania dłuższej przerwy w robotach.

Obmiar robót zanikających przeprowadza się w czasie ich wykonywania. Obmiar robót podlegających zakryciu przeprowadza się przed ich zakryciem.

4.9.5. Obmiary robót mają charakter wyłącznie kontrolny i nie wpływają w żaden sposób na wysokość wynagrodzenia ryczałtowego.

4.10. Odbiory

- 4.10.1. Odbiorom podlegają zgłoszone Zamawiającemu zakończone etapy prac, robót i czynności, roboty zanikające i ulegające zakryciu, a także odbiór końcowy.
- 4.10.2. Wykonawca jest zobowiązany do informowania Zamawiającego nie później niż na 3 dni przed zdarzeniem (zaniknięcie, zakrycie) o terminach zakrycia robót ulegających zakryciu, oraz o terminach zaniknięcia robót zanikających. Jeżeli Wykonawca nie poinformował o tych faktach Zamawiającego zobowiązany jest odkryć roboty lub wykonać odpowiednie odkrywki niezbędne do zbadania robót, a następnie przywrócić roboty do stanu poprzedniego, na swój koszt.
- 4.10.3. Gotowość do odbiorów kolejnych etapów prac, robót i czynności określonych w tabeli elementów rozliczeniowych oraz robót zanikających i ulegających zakryciu kierownik budowy zgłasza Zamawiającemu wpisem do dziennika budowy. Zamawiający ma obowiązek przystąpić do odbioru w terminie 7 dni, a w przypadku robót zanikających i ulegających zakryciu 3 dni od daty dokonania wpisu do dziennika budowy. Potwierdzenie wpisu przez Inspektora Nadzoru inwestorskiego w terminie 2 dni od daty dokonania wpisu, oznaczać będzie osiągnięcie gotowości do odbioru w dacie dokonania potwierdzenia.
- 4.10.4. Z czynności odbioru kolejnych etapów prac, robót, czynności, a także z czynności odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu sporządza się protokoły, zawierające opis przebiegu czynności danego odbioru oraz wszelkie ustalenia poczynione w jego toku. Protokół odbioru podpisany przez strony, Zamawiający doręcza Wykonawcy w dniu zakończenia czynności odbioru. W przypadku odbioru bezusterkowego (bez stwierdzenia wad) dzień ten stanowi datę odbioru.
- 4.10.5. W przypadku stwierdzenia przy odbiorze prac, robót, czynności, a także z czynności odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu wad, tj. braków w wykonanych pracach, robotach, czynnościach, dokumentacji ich dotyczącej lub innego rodzaju usterek lub uchybień w stosunku do ich zamierzonego na dzień odbioru stanu Zamawiający ma prawo odmówić odbioru i wyznaczyć termin do usunięcia tych wad.
- 4.10.6. Odbiór końcowy ma na celu przekazanie Zamawiającemu ustalonego przedmiotu umowy do eksploatacji po sprawdzeniu jego należytego wykonania i przeprowadzeniu przewidzianych w przepisach badań, prób technicznych, rozruchów instalacyjnych i innych. Gotowość do odbioru końcowego Wykonawca zgłosi Zamawiającemu w formie pisemnej oraz wpisem do dziennika budowy, a także udostępni Zamawiającemu całość wymaganej prawem dokumentacji powykonawczej.
- 4.10.7. W dniu podpisania protokołu końcowego robót Wykonawca przekaze Zamawiającemu całość wymaganej przepisami prawa dokumentacji powykonawczej,
- 4.10.8. Zamawiający wyznaczy termin i rozpocznie odbiór końcowy w ciągu 30 dni od daty zawiadomienia go o zgłoszeniu przez Wykonawcę gotowości do odbioru

końcowego i osiągnięcia gotowości do odbioru, zawiadamiając o tym Wykonawcę na piśmie.

4.10.9. Z czynności odbioru końcowego, sporządzane są protokoły, zawierające opis przebiegu czynności danego odbioru oraz wszelkie ustalenia poczynione w jego toku. Protokół odbioru podpisany przez strony, Zamawiający doręcza Wykonawcy w dniu zakończenia czynności odbioru. W przypadku odbioru bezusterkowego (bez stwierdzenia wad) dzień ten stanowi datę odbioru.

4.10.10. Odbiór prac, robót, czynności wykonanych przy realizacji inwestycji przez podwykonawcę następuje z chwilą dokonania odbioru końcowego inwestycji przez Zamawiającego od Wykonawcy.

4.10.11. Zamawiający ma prawo odmówić odbioru, jeżeli w toku czynności odbioru zostanie stwierdzone, że przedmiot odbioru posiada wady, tj. nie osiągnie gotowości do odbioru z powodu nie zakończenia robót, prac lub czynności, lub nie zostały właściwie wykonane roboty, prace lub czynności lub nie zostały przeprowadzone wszystkie sprawdzenia, próby, czy też niezbędne rozruchy technologiczne lub, gdy Wykonawca nie przedstawił wymaganych prawem i niezbędnych dokonania odbioru dokumentów powykonawczych lub przedmiot odbioru posiada inne usterki, chybień w stosunku do zamierzonego stanu. Wykonawca zobowiązany jest do zawiadomienia na piśmie Zamawiającego o usunięciu wad oraz do żądania wyznaczenia terminu odbioru zakwestionowanych uprzednio robót jako wadliwych.

4.10.12. Zamawiający wyznaczy datę gwarancyjnego odbioru robót przed upływem terminu gwarancji, oraz datę odbioru robót przed upływem okresu rękojmi. Zamawiający powiadomi o tych terminach Wykonawcę w formie pisemnej. Przy odbiorach tych stosowane będą zasady, jak dla odbioru końcowego.

4.10.13. Dokumenty do odbioru robót. Do odbioru końcowego Wykonawca jest zobowiązany przygotować następujące dokumenty:

- dokumentację projektową z naniesionymi zmianami,
- specyfikacje techniczne,
- uwagi i zalecenia Zamawiającego, zwłaszcza przy odbiorze robót znikających i ulegających zakryciu i udokumentowanie wykonania jego zaleceń,
- ustalenia technologiczne,
- dzienniki budowy i księgi obmiaru,
- wyniki pomiarów kontrolnych oraz badań i oznaczeń laboratoryjnych,
- atesty jakościowe wbudowanych materiałów,
- instrukcje obsługi i użytkowania wszelkich urządzeń wyposażenia technologicznego obiektu,
- opinię technologiczną sporządzoną na podstawie wszystkich wyników badań i pomiarów załączonych do dokumentów odbioru,
- sprawozdanie techniczne, w tym zakres i lokalizacje robót podlegających odbiorowi, wykaz wprowadzonych zmian w stosunku do dokumentacji projektowej, uwagi dotyczące warunków realizacji robót, daty rozpoczęcia i zakończenia robót,
- protokoły nadzorów autorskich.

4.11. Sposób rozliczenia robót tymczasowych i towarzyszących

4.11.1. Wykonawca będzie zobowiązany do wykonania i utrzymywania w stanie nadającym się do użytku oraz likwidacji wszystkich robót tymczasowych, niezbędnych do realizacji przedmiotu zamówienia. Jako roboty tymczasowe zamawiający traktuje drogi tymczasowe, szalunki, rusztowania, dźwigi budowlane, odwodnienie robocze, roboty związane z urządzeniem placu budowy itd. Wykonawca będzie zobowiązany do wykonania prac towarzyszących niezbędnym do wykonania robót podstawowych nie zaliczanych do robót tymczasowych, w szczególności wykonania geodezyjnego wytyczania i wykonania inwentaryzacji powykonawczej.

4.11.2. Roboty towarzyszące i tymczasowe, wyszczególnione w przedmiarze, w szczególności rozbiórki, odbudowa nawierzchni, winny być dokumentowane wg obmiarów ich rzeczywistego zakresu, w obecności Inspektora Nadzoru. Jednostki obmiaru – jak w przedmiarze robót. Roboty towarzyszące i tymczasowe, niewyszczególnione w przedmiarze, winny być ujęte w kosztach ogólnych Wykonawcy i nie podlegają obmiarowi.

4.11.3. Wartość robót towarzyszących i tymczasowych zawiera się w cenie ryczałtowej realizacji inwestycji.

4.12. Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót

4.12.1. Przy realizacji inwestycji należy uwzględnić wnioski i warunki przedstawione w ewentualnym raporcie oddziaływania na środowisko.

4.12.2. Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska naturalnego. W okresie trwania budowy i wykańczania robót Wykonawca będzie:

- utrzymywać teren budowy i wykopy bez wody stojącej,
- podejmować wszelkie uzasadnione kroki mające na celu stosowanie się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół terenu budowy oraz będzie unikać uszkodzeń lub uciążliwości dla osób lub własności społecznej i innych, a wynikających ze skażenia, hałasu, lub innych przyczyn powstałych w następstwie jego sposobu działania,
- drzewa, które mogą być przeniesione na inne miejsce należy zgodnie z inwentaryzacją zieleni przesadzić na miejsce wskazane przez Zamawiającego,
- warstwę wierzchnią – glebę urodzajną z powierzchni przeznaczonej pod roboty ziemne należy zagospodarować na miejscu przy porządkowaniu terenów zielonych. Stosując się do tych wymagań będzie miał szczególny wzgląd na lokalizację warsztatów, magazynów, składowisk, wykopów oraz środki ostrożności i zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem zbiorników i cieków wodnych pyłami i/lub substancjami toksycznymi, zanieczyszczeniem powietrza pyłami i gazami, możliwością powstania pożarów, hałasem.

4.13. Ochrona przeciwpożarowa w czasie wykonywania robót

Wykonawca będzie przestrzegać przepisów ochrony przeciwpożarowej. Wykonawca będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy, wymagany przez odpowiednie przepisy. Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami

i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich. Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat realizacji robót albo przez personel Wykonawcy.

4.14. Ochrona własności publicznej i prywatnej

4.14.1. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za wszelkie naruszenia praw i szkody wyrządzone Zamawiającemu, a także osobom trzecim poprzez wadliwe wykonywanie inwestycji lub jej części.

4.14.2. Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi i za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. oraz uzyska od odpowiednich władz będących właścicielami tych urządzeń potwierdzenie informacji dostarczonych mu przez Zamawiającego w ramach planu ich lokalizacji. Wykonawca zapewni właściwe oznaczenie i zabezpieczenie przed uszkodzeniami tych instalacji i urządzeń w czasie trwania budowy.

4.14.3. Wykonawca będzie odpowiadać za wszelkie spowodowane przez jego działania uszkodzenia instalacji na powierzchni ziemi i urządzeń podziemnych. W przypadku uszkodzenia tych instalacji Wykonawca bezzwłocznie powiadomi Zamawiającego i właściwe władze oraz będzie z nimi współpracował dostarczając wszelkiej pomocy potrzebnej przy dokonywaniu napraw.

4.14.4. Wykonawca zobowiązany jest umieścić w swoim harmonogramie rezerwę czasową dla wszelkiego rodzaju robót, które mają być wykonane w zakresie przełożenia instalacji i urządzeń podziemnych na terenie budowy i powiadomić Zamawiającego i władze lokalne o zamiarze rozpoczęcia robót.

4.15. Bezpieczeństwo i higiena pracy przy wykonywaniu robót

Podczas realizacji robót Wykonawca będzie przestrzegać przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować się do zaleceń Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia. W szczególności Wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał pracy w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz nie spełniających odpowiednich wymagań sanitarnych. Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające, socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

4.16. Stosowanie się do przepisów prawa

4.16.1. Prawem umowy będzie prawo polskie. Wykonawca zobowiązany jest znać wszystkie przepisy powszechnie obowiązującego, lokalne oraz inne przepisy i wytyczne, które są w jakikolwiek sposób związane z robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych praw, przepisów i wytycznych podczas prowadzenia robót.

4.16.2. Wykonawca będzie przestrzegać praw patentowych i będzie w pełni odpowiedzialny za wypełnienie wszelkich wymagań prawnych odnośnie wykorzystania opatentowanych urządzeń lub metod i w sposób ciągły będzie

informować Zamawiającego o swoich działaniach, przedstawiając odnośne dokumenty.

4.17. Dokumenty odniesienia

- 4.17.1. Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
- 4.17.2. Oferta Wykonawcy
- 4.17.3. Umowa zawarta pomiędzy Wykonawcą a Zamawiającym
- 4.17.4. Projekt Budowlany
- 4.17.5. Projekt Wykonawczy
- 4.17.6. Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót
- 4.17.7. Normy obowiązujące
- 4.17.8. Aprobaty techniczne, atesty, certyfikaty świadectwa dopuszczenia itp.,
- 4.17.9. Przepisy prawa powszechnie obowiązującego. Inne dokumenty i ustalenia techniczne prowadzone w trakcie trwania inwestycji.

CZEŚĆ INFORMACYJNA

Zestawienie przepisów prawnych związanych z wykonaniem przedmiotu zamówienia.

Przepisy dotyczące budownictwa (z późniejszymi zmianami)

1	Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne.	ustawa	2003.03.27	Dz.U.03.80.717
2	Sposób ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.	rozp.	2003.08.26	Dz.U.03.164.1588
3	Oznaczenia i nazewnictwo stosowane w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz w decyzji o warunkach zabudowy.	rozp.	2003.08.26	Dz.U.03.164.1589
4	Prawo budowlane.	ustawa	2013.10.02	Dz.U.2013 poz.1409
5	Szczegółowy zakres i forma projektu budowlanego.	rozp.	2012.04.25	Dz.U.2012.0.462
6	Rodzaj i zakres opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjne obowiązujące w budownictwie.	rozp.	1995.02.21	Dz.U.95.25.133
7	Wzory: wniosku o pozwolenie na budowę, oświadczenia o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane i decyzji o pozwoleniu na budowę.	rozp.	2015.07.24	Dz.U.2015. 0.1146
8	Dziennik budowy, montażu i rozbiórki, tablica informacyjna oraz ogłoszenie zawierające dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia.	rozp.	2002.06.26	Dz.U.02.108.953
9	Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych.	rozp.	2001.09.20	Dz.U.01.118.1263
10	Książka obiektu budowlanego.	rozp.	2003.07.03	Dz.U.03.120.1134
11	Samodzielne funkcje techniczne w budownictwie.	rozp.	11.09.2014	Dz.U.2014.0.1278
12	Samorządy zawodowe architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów.	ustawa	2000.12.15	Dz.U.01.5.42
13	Wykaz dyplomów, certyfikatów i innych dokumentów oraz tytułów naukowych potwierdzających posiadanie kwalifikacji zawodowych w dziedzinie architektury, które są uznawane w Rzeczypospolitej Polskiej.	rozp.	2004.07.19	Dz.U.04.179.1848

14	Uprawnienia rzeczoznawców do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, zasady opiniowania projektów obiektów budowlanych, w których przewiduje się pomieszczenia pracy, oraz tryb powoływania członków Komisji Kwalifikacyjnej do Oceny Kandydatów na Rzeczoznawców.	rozp.	1996.05.29	Dz.U.96.62.290
15	Rzeczoznawcy do spraw sanitarnohigienicznych	rozp.	2002.11.29	Dz.U.02.210.1792
16	Ochrona przeciwpożarowa budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.	rozp.	2003.06.16	Dz.U.03.121.1138
17	Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę oraz drogi pożarowe.	rozp.	2003.06.16	Dz.U.03.121.1139
18	Uzgadnianie projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej.	rozp.	2003.06.16	Dz.U.03.121.1137
19	Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.	rozp.	2002.04.12	Dz.U.02.75.690
20	Ustalanie geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych.	rozp.	1998.09.24	Dz.U.98.126.839
21	Wyroby budowlane.	ustawa	2004.04.16	Dz.U.04.92.881
22	Aprobaty techniczne oraz jednostki organizacyjne upoważnione do ich wydawania.	rozp.	2004.11.08	Dz.U.04.249.2497
23	Dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielane przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi.	zarz.	1996.03.12	M.P.96.19.231
24	Europejskie aprobaty techniczne oraz polskie jednostki organizacyjne upoważnione do ich wydawania.	rozp.	2004.10.14	Dz.U.04.237.2375
25	Systemy oceny zgodności, wymagania, jakie powinny spełniać notyfikowane jednostki uczestniczące w ocenie zgodności, oraz sposób oznaczania wyrobów budowlanych oznakowaniem CE.	rozp.	2004.08.11	Dz.U.04.195.2011
26	Sposoby deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposób znakowania ich znakiem budowlanym.	rozp.	2004.08.11	Dz.U.04.198.2041

Pozostałe przepisy

27	Prawo ochrony środowiska.	ustawa	2001.04.27	Dz.U.01.62.627
----	---------------------------	--------	------------	----------------

28	Określenie rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.	rozp.	2004.11.09	Dz.U.04.257.2573
29	Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposoby sprawdzania dotrzymania tych poziomów.	rozp.	2003.10.30	Dz.U.03.192.1883
30	Sposób udostępniania informacji o środowisku	rozp.	2002.10.01	Dz.U.02.176.1453
31	Szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać program ochrony środowiska przed hałasem.	rozp.	2002.10.14	Dz .U. 02.179.1498
32	Wartości progowe poziomów hałasu.	rozp.	2002.01.09	Dz.U.02.8.81
33	Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.	rozp.	2004.07.29	Dz.U.04.178.1841
34	Zasadnicze wymagania dla urządzeń używanych na zewnątrz pomieszczeń w zakresie emisji hałasu do środowiska.	rozp.	2003.07.02	Dz.U.03.138.1316
35	Utrzymanie czystości i porządku w gminach.	ustawa	1996.09.13	Dz.U.96.132.622
36	Warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego.	rozp.	2004.07.08	Dz.U.04.168.1763
37	Najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.	rozp.	2002.11.29	Dz.U.02.217.1833
38	Prawo wodne.	ustawa	2001.07.18	Dz.U.01.115.1229
39	Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków.	ustawa	2001.06.07	Dz.U.01.72.747
40	Określenie przeciętnych norm zużycia wody.	rozp.	2002.01.14	Dz.U.02.8.70
41	Ochrona przyrody.	ustawa	2004.04.16	Dz.U.04.92.880
42	Stawki opłat dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew.	rozp.	2004.10.13	Dz.U.04.228.2306
43	Ochrona gruntów rolnych i leśnych.	ustawa	1995.02.03	Dz.U.04.121.1266 - j.t.

Nie wymienienie tytułu jakiejkolwiek dziedziny, grupy, podgrupy, ustawy czy normy nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku stosowania wymogów określonych aktualnym prawem polskim.